

Коваль Олесь

ад'юнкт (штатний) науково-організаційного відділення
Військовий інститут Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

Науковий керівник: Сизов Алім

начальник кафедри фінансового забезпечення військ, кандидат економічних наук
Військовий інститут Київського національного університету ім. Т. Шевченка
м. Київ, Україна

Oles Koval

Cadet of the scientific and organizational department
Military Institute of Kyiv National University after Taras Shevchenko
Kyiv, Ukraine

Scientific Supervisor: Alim Syzov

Head of the Department of Financial Support of Troops
PhD (Economics)

Military Institute of Kyiv National University after Taras Shevchenko
Kyiv, Ukraine

ІНТЕГРАЦІЙНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ МІЖ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ ТА ПАРТНЕРАМИ НАТО INTEGRATION ECONOMIC PROCESSES BETWEEN NATO MEMBER COUNTRIES AND PARTNERS

Економічна інтеграція – це процес зближення національних економік шляхом утворення єдиного економічного простору для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, робочої сили через національні кордони. Національні економіки, спеціалізуючись на певних товарах та послугах, водночас доповнюють одна одну в системі світового господарства.

Міжнародна економічна інтеграція – це:

- якісно новий етап розвитку і форми прояву інтернаціоналізації господарського життя, що передбачає зближення і взаємоприспосовування, переплетення всіх структур національних господарств;
- відносини, що будуються на відсутності будь-якої форми дискримінації іноземних партнерів і кожній із національних економік;
- процес, що проявляється в стиранні відмінностей між економічними суб'єктами – представниками різних держав.

Характерні риси міжнародної економічної інтеграції:

- зміна завдань та цілей економічної взаємодії держав, формування міжнародного економічного комплексу;
- спільне вирішення соціально-економічних проблем у подоланні проблеми обмежених ресурсів;
- виникає потреба у колективному регулюванні відтворювальних процесів, пошуку нових інтеграційних форм та методів управління економічною взаємодією;
- взаємодія різних галузей виробництва та науки стає однією з центральних сфер регіональної діяльності;
- створення регіональної відтворювальної системи з її міжнародними економічними зв'язками у сферах виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ та послуг;
- дія об'єктивних та суб'єктивних факторів;

- нерівномірність розвитку й реалізації форм міжнародної економічної інтеграції;
- розвиток дезінтеграційних та реінтеграційних процесів.

Маловивченим аспектом діяльності НАТО є розвиток співробітництва у тих сферах, які безпосередньо не зв'язані з воєнною складовою Організації Північноатлантичного договору. За час існування НАТО в рамках Північноатлантичного союзу була створена велика мережа структур, які покликані сприяти співробітництву, консультаціям та вирішенню міжнародних проблем в економічній, екологічній, соціальній, правозахисній і культурних областях, при чому цілі такого співробітництва були визначені ще при створенні Альянсу. Така структура НАТО представлена роботою профільних комітетів. Так, в НАТО з'являється Економічний комітет, заснований у 1957 році. Разом з ним на постійній основі працює Директорат з економічних питань в рамках Міжнародного секретаріату НАТО.

Головними завданнями Економічного комітету є:

1. Економічне співробітництво між країнами-членами НАТО і партнерами НАТО, зокрема, Україною.
2. Аналіз і підготовка рішень, що мають відношення до економічної і військової безпеки країн-членів НАТО.

Таким чином, Економічний комітет НАТО, створений з метою сприяння співпраці в економічній галузі, є єдиним форумом НАТО, діяльність якого зосереджена виключно на консультаціях щодо питань економічного характеру, безпосередньо пов'язаних із політикою в галузі безпеки. Слід підкреслити, що економічне співробітництво в рамках НАТО ґрунтується на розумінні того, що співробітництво в галузі політики несумісне з економічним протистоянням, тому всі члени Альянсу повинні щиро прагнути взаємодії в економічній та політичній галузях та охоче консультуватися між собою з приводу питань, які стосуються всіх членів НАТО і належать до сфери спільних інтересів.

Широкий спектр економічних питань потребує ретельного аналізу в контексті пріоритетів загальних інтересів безпеки членів Альянсу. До таких питань належать:

- видатки на потреби оборони;
- формування оборонного бюджету;
- перебудова оборонної промисловості;
- планування витрат на оборонні цілі, доцільність цих витрат та їх вплив на розміри і структуру збройних сил та інше.

Відповідно до узгоджених Робочих планів економічна співпраця НАТО також розвивається із країнами-партнерами, особливо в галузях аналізу економічних аспектів безпеки, зокрема формування оборонних бюджетів і видатків та їх зв'язок з економікою і реконструкцією оборонної промисловості.

Між Альянсом та країнами-партнерами відбувається плідний діалог у розгляді питань:

- формування оборонного бюджету;
- аналізу фінансової ефективності скорочення видатків на оборону;
- законодавчого контролю оборонного бюджету;
- економічних аспектів системи військової повинності та професійної армії;
- ролі приватного сектора в обороні.

Економічні аспекти формування оборонних бюджетів та видатків залишаються ключовими питаннями співпраці між НАТО і країнами-партнерами. Зокрема зусилля держав НАТО, спрямовані на застосування економічних критеріїв в управлінні оборонними бюджетами, є особливо актуальними.

Економічна співпраця є також важливим чинником перебудови оборонної промисловості. Питання конверсії оборонної промисловості є одним із важливих аспектів співпраці між НАТО і Україною.

Слід підкреслити, що на відміну від спеціалізованих фінансових інституцій, НАТО не має повноважень та ресурсів для фінансового забезпечення конкретних програм економічної

співпраці. Проте Альянс докладає зусиль заради розвитку діалогу та обміну досвідом із спеціалістами з країн-партнерів, в яких відбувається процес перебудови.

Визначений курс України на євроатлантичну інтеграцію вимагає дослідження всіх складових, цього процесу, в тому числі у воєнно-економічній сфері. Зважаючи на значну роль воєнно-економічних і науково-технічних взаємозв'язків у виконанні завдань НАТО, актуальним є вивчення особливостей інтеграції воєнно-промислових комплексів країн НАТО з метою подальшого визначення шляхів інтегрування України у воєнно-економічні структури Альянсу.

Згуртованість країн Заходу, зокрема й через механізм НАТО, свідчить, що об'єднана Європа залишається "атлантичною". Цьому сприяє і неготовність європейських країн витратити додаткові ресурси, яких вимагає розбудова автономних від НАТО оборонних структур. В Європі практично відсутня національна воєнна промисловість. Її функції виконує багатонаціональна структура. Необхідно запровадити цей механізм задля децентралізації виробництва.

УДК 330.34

Макєєв Денис
аспірант

Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна

Науковий керівник: Кошкалда Ірина

д.е.н., професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна

Makieiev Denis
postgraduate

State Biotechnological University,
Kharkiv, Ukraine

Scientific Supervisor: Iryna Koshkalda

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Land Management and
Cadastre
State Biotechnological University
Kharkiv, Ukraine

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ SPATIAL PLANNING AS A MODERN TOOL OF DEVELOPMENT

Реформа щодо децентралізації влади в Україні сьогодні дає широкі можливості для розвитку, адже серед її основних завдань визначено обґрунтування територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування й органів виконавчої влади, надання широким повноважень на місця щодо економічного, культурного, соціального розвитку.

Просторове планування є одним із найважливіших видів діяльності у розвитку сучасного суспільства. Воно дуже тісно пов'язано із стратегічним плануванням громад та є спробою суспільства впливати на просторовий розподіл людей, їх діяльність та ресурси. Просторове планування є діяльністю в публічному секторі та відбувається на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Такий вид планування використовується органами державної влади та місцевого самоврядування для впливу на майбутнє розташування та розподіл територій, розміщення населення та здійснення різних видів діяльності в просторі. Отже, просторове планування потрібне для балансу між конкуруючими потребами економіки, суспільства та збереження навколишнього середовища.